

Právní manuál pro řešení přestupků a pokut

(přímá akce na velkolomu Bílina – červen 2018)

AKTUALIZACE ŘÍJEN 2018

Obsah

1. Úvodní shrnutí.....	1
1.1. Aktuální informace.....	1
1.2. Shrnutí základních bodů.....	2
a) Pokud jste se zúčastnili přímé akce a identifikovali jste se.....	2
b) Pokud jste se zúčastnili přímé akce a neidentifikovali jste se.....	2
c) Pokud jste se přímé akce nezúčastnili a přesto přišel příkaz.....	2
1.3. K použitým právním předpisům.....	2
2. Vysvětlení základních postupů a možností.....	2
2.1. Příkaz k úhradě pokuty.....	2
2.1.1. Doručení příkazu k úhradě pokuty – převzít?.....	3
2.1.2. Doručení příkazu zdržujete-li se dlouhodobě v cizině nebo mimo své trvalé bydliště...3	
2.1.3. Podání odporu proti příkazu.....	3
2.2. Přestupkové řízení.....	3
2.2.1. Doručení oznámení o přestupku.....	3
2.2.2. Vaše základní práva v přestupkovém řízení.....	3
2.2.3. Ústní jednání a vaše účast na něm.....	4
2.2.4. Použitelné argumenty k obhajobě.....	4
2.2.5. Odvolání proti <i>rozhodnutí</i> o vině.....	4
2.3. Společné přestupkové řízení.....	4
3. Závěrem.....	4

1. Úvodní shrnutí

1.1. Aktuální informace

Přestože podle veřejně dostupných informací by alespoň jeden přestupek (ale spíše dva až tři) mělo mít skoro 300 lidí, zatím ale máme zprávy jen o mnohem menším počtu lidí, kteří už se s nějakým přestupkem už potýkají. To nám dává naději, že reálně postižených lidí může být nakonec méně, ale současně to také může znamenat, že jsou lidé, kteří o „papíru k přestupku“ (ležícím na trvalém bydlišti nebo v datové schránce) zkrátka neví a nemohou se vůči němu už nijak bránit. Někteří lidé, kterým přestupkový příkaz přišel, nám asi nedali vědět.

Takže si dovoluujeme dvě doporučení/prosby:

1. Pravidelně kontrolujte poštovní schránku v místě trvalého bydliště a (pokud jí máte) i svou datovou schránku. V datové schránce je možné nastavit si upozornění o příchodí zprávě na

mail dle vlastní volby. Jakmile cokoli dorazí, okamžitě nám napište na pravo@riseup.net a ideálně rovnou pošlete skeny došlých dokumentů s dopsaným dnem doručení v rohu.

2. Každého, kdo dopis/datovou zprávu související s některým přestupkem už dostal a LJM zatím nekontaktoval, prosíme také o dodatečné informování mailem. A to i když o žádnou asistenci třeba nestojíte – umožní nám to lépe organizovat asistenci těm, kteří o ni mají zájem.

Nepřestávejte kontrolovat poštovní a datové schránky ani , je pravděpodobné, že časem přijde ještě jeden přestupek z Báňského úřadu, u nějž lze očekávat vyšší sankci a bude tím důležitější mít čas na zvážení ne/podání odporu. Pokud by dorazil třetí přestupek s vysokou pokutou, neváhejte okamžitě psát nebo volat na kontaktní číslo právního týmu: +420 792 259 405.

1.2. Shrnutí základních bodů

Řízení o zaplacení pokuty proti vám může být zahájeno dvěma možnými způsoby. Příslušný úřad vám buďto zašle **1) příkaz k úhradě pokuty**, nebo **2) oznámení o zahájení přestupkového řízení**.

Obdržíte-li **příkaz k úhradě pokuty**, nechcete-li ji zaplatit a raději vstoupíte do přestupkového řízení (vč. rizika paušálního poplatku 1000 Kč, bude-li rozhodnuto o vaší vině) podejte proti příkazu nejpozději **do 8 dnů odpor**. Po podání odporu příslušní správní orgán dále pokračuje v řádném přestupkovém řízení. **Čím více z vás odpor podá, tím namáhavější bude pro úřady množství přestupkových řízení vést a tím větší šance budeme mít na kolektivní úspěch.**

Jestliže vám dorazila **dvojice příkazů týkajících se přestupku proti veřejnému pořádku a proti právu shromažďovacím (2x500Kč)**, jste na tom stejně jako drtivá většina dalších lidí, kteří jsou v souvislosti s přímou akcí na kempu popotahováni. Vedle doporučeného kontaktu s právním týmem se můžete v případě potřeby rychlé akce před uplynutím lhůty na podání odporu (osm dní od doručení!) řídit doporučenou strategií postupu vůči těmto přestupkům. Tato strategie vychází z toho, jak se zatím věci vyvíjely a z rozvahy dopadů přestupků, nákladů na advokáta, nákladů řízení a výšky pokuty. Je ale možné, že okolnosti nás donutí naše doporučení změnit. Jak tedy doporučíme postupovat?

a) Pokud jste se zúčastnili přímé akce a identifikovali jste se

Doporučujeme podat odpor pouze vůči jednomu z přestupků, a to vůči přestupku proti veřejnému pořádku (podle § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb., zákona o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů). Tento přestupek se zapisuje do přestupkového rejstříku, což je nežádoucí, může totiž být použit jako přitěžující okolnost v příštích řízeních.

b) Pokud jste se zúčastnili přímé akce a neidentifikovali jste se

Z kapacitních a finančních důvodů doporučujeme **zvolit stejnou cestu**, jako kdybyste se identifikovali (tedy podat odpor pouze vůči přestupku proti veřejnému pořádku (podle § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb., zákona o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů).). Pokud byste chtěli riskovat, že možná budete platit o 1000,- za náklady na řízení navíc a ztratíte jeden den svého času přestupkovým řízením, můžete zvážit podání odporu vůči oběma přestupkům. Vezměte prosíme v úvahu, že není jisté, že budeme schopni zajistit kvalifikovaného právního zástupce.

c) Pokud jste se přímé akce nezúčastnili a přesto přišel příkaz

V tomto případě rozhodně **podejte odpor vůči oběma přestupkům, nemělo by být složité dokázat, že jste na akci nebyli.**

1.3. K použitým právním předpisům

Na řízení o přestupcích se použije nový přestupkový zákon č. 250/2016 Sb (dále jen nový přestupkový zákon). Pokud jde o výměru trestů, ty se budou posuzovat podle staré úpravy - zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Na řízení o přestupcích se dále použijí obecná pravidla obsažená v zákoně č. 500/2004 Sb., správní řád. O něm budeme dále mluvit jako o "správním řádu". Pro seznámení se s celými předpisy doporučujeme web zakonyprolidi.cz .

2. Vysvětlení základních postupů a možností

2.1. Příkaz k úhradě pokuty

Za neoprávněné vniknutí do lomu hrozí pokuta až 15 000 Kč (§ 39 zákona č. 200/1990 Sb.)

Doručením příkazu k úhradě pokuty to pravděpodobně celé začne. **Příkaz** se používá jako zjednodušená forma k řešení přestupků v těch případech, ve kterých správní orgán nemá pochyby, že se obviněný přestupku dopustil (§ 90 odst. 1 nového přestupkového zákona).

2.1.1. *Doručení příkazu k úhradě pokuty – převzít?*

Příkaz vám bude doručen poštou – obálkou s červeným pruhem. Odesilatelem bude pravděpodobně jedno z měst v okolí Horního Jiřetína – Litvínov nebo Most. **Vyhýbat se doručení příkazu** ve většině případů **nikam nepovede**. Nebudete-li zastiženi, bude psaní uloženo na poště a doručovatel vás vyzve k jejímu vyzvednutí do 10 dnů (§ 23 odst. 4 správního řádu). Pokud si písemnost uloženou na poště do 10 dnů nevyzvednete, nastane takzvané **“doručení fikcí”** - bude se předpokládat, že vám příkaz doručen byl (§ 24 odst. 3 správního řádu) a že jste s jeho obsahem seznámen/a. Tím okamžikem vám tedy začne běžet 15 denní lhůta k podání odporu proti příkazu, kterou pravděpodobně prosvihnete, příkaz se stane pravomocným rozhodnutím a vy budete muset pokutu zaplatit.

2.1.2. *Doručení příkazu zdržujete-li se dlouhodobě v cizině nebo mimo své trvalé bydliště*

V momentě, kdy je přebírat skutečně nemůžete a můžete to doložit – například, pobýváte-li delší dobu v zahraničí. **V takovém případě si o cestě/pobytu uschovejte všechny možné dokumenty: letenky, jízdenky, doklady o ubytování, o studiu, o práci, pojištění... A nenechte poštu doma nikoho přebírat.** Prokážete-li těmito dokumenty že jste si „z jiného vážného důvodu nemohl bez svého zavinění uloženou písemnost ve stanovené lhůtě vyzvednout“, můžete **požádat o určení neplatnosti doručení nebo doručení fikcí** (§ 24 odst. 2 správního řádu). Podle § 41 správního řádu musíte **požádat o neplatnost doručení do 15 dnů po tom, co „odpadnou podmínky, které doručení znemožňovaly“**, tedy např. po tom, **co se vrátíte z ciziny**. Takže pozor, ať to neprosvihnete.

2.1.3. *Podání odporu proti příkazu*

Naše obecná doporučení k variantám podávání odporů proti typickým přestupkům jsou popsána v oddílu 1.2.

Pokud vám byl příkaz k uhrazení pokuty doručen, začíná vám následující den běžet **8 denní lhůta k podání odporu**. Podat odpor proti příkazu je vaše právo podle § 150 odst. 3 správního řádu (stačí, je-li poslední den lhůty podán na poště). **Pokud odpor do 8 dnů nepodáte**, příkaz tím uznáte, stane se pravomocným rozhodnutím a vy **budete muset pokutu v celé výši zaplatit (bez možnosti se odvolat)**.

Podáte-li odpor, nese to s sebou několik důsledků. Včasným podáním odporu se vždy příkaz a ruší a úřad bude dále **pokračovat v řádném přestupkovém řízení**, ve kterém dojde k ústnímu jednání, dokazování atd. (viz bod 2. níže). Zároveň se tím okamžikem částka, kterou budete muset zaplatit, budete-li shledáni vinnými, **automaticky navýší o 1000 Kč na paušálním poplatku** za vedení přestupkového řízení (podle § 79 správního řádu a Vyhlášky MV 520/2005). To je asi hlavní negativní důsledek podání odporu. Na druhou stranu v navazujícím přestupkovém řízení vám výměra pokuty již nemůže být oproti příkazu zvýšena (§ 90 odst. 3 nového přestupkového zákona), může být pouze **potvrzena** nebo **snížena**. V případě dobré obhajoby a nedostatečných důkazů svědčících proti vám můžete být i zcela zproštěni viny. Může dojít taky k neúměrnému protažení řízení a „prekluzi“ pokuty, tj. zániku vaší odpovědnosti za spáchaný přestupek (viz níže).

2.2. Přestupkové řízení

Přestupkové řízení bude zahájeno buďto oznámením o přestupku, anebo bude navazovat na podání odporu proti příkazu.

2.2.1. *Doručení oznámení o přestupku*

Pro doručování oznámení o zahájení přestupkového řízení, předvolání k ústnímu jednání a důsledcích jejich nepřevzetí platí obdobně to, co stojí u podkapitoly „doručení příkazu k úhradě pokuty“ – viz výše. Přečtěte si to prosím tam.

2.2.2. *Vaše základní práva v přestupkovém řízení*

Jste-li obviněn/a z přestupku, máte právo se hájit. K výpovědi ani k doznání však **nesmíte být donucován/a**. Součástí vašeho práva na obhajobu je i **právo nevypovídat**, za jehož uplatnění nesmíte být žádným způsobem postihováni (§82 odst. 2 nového přestupkového zákona).

2.2.3. Ústní jednání a vaše účast na něm

Své vyjádření (obhajobu) můžete jednak zaslat písemně, anebo je uplatnit u ústního jednání. Ústní jednání se konat nemusí, záleží na tom, zda ho příslušný správní orgán nařídí, nebo nikoliv (§80 nového přestupkového zákona). Bude-li se konat, dostanete předvolání.

Ustanovení § 80 odst. 4 nového přestupkového zákona stanovuje, že *“ Ústní jednání lze konat bez přítomnosti obviněného jen tehdy, jestliže byl řádně předvolán a souhlasí s konáním ústního jednání bez vlastní přítomnosti nebo pokud se na předvolání nedostaví bez náležité omluvy nebo bez dostatečného důvodu.”*

Chcete-li se ústního jednání účastnit a nemůžete, **omluvte se** (nezapomeňte zmínit důvody, které musí být pádné a omluva včas uplatněná). Správní orgán pak stanoví ústní jednání nové. Pokud se ústního jednání účastnit vůbec nechcete, nemusíte. V tom případě to příslušnému správnímu orgánu oznamte spolu s vyjádřením, že souhlasíte s projednáním bez vlastní přítomnosti. Pozor, ztratíte tím ovšem efektivní možnost obhajoby. Postup s námi případně ještě prokonzultujte.

2.2.4. Použitelné argumenty k obhajobě

Použitelné argumenty v přestupkovém řízení budou záviset na tom, co přesně vám bude kladeno za vinu, jakým způsobem a jakými důkazy to bude podloženo. Jen v obecné rovině nyní tedy zmíníme možné argumentační a procesní strategie:

Cílit k zastavení řízení (nevině): bude záviset na důkazech předložených proti vám či na procesních pochybeních policie/ správního orgánu, které budete moci napadnout.

Cílit k snížení pokuty: možno argumentovat např. nízkou škodlivostí jednání, mírovou povahou, nenásilností a jeho environmentální legitimitou, snahou poukázat na problémy - tedy čistým úmyslem.

2.2.5. Odvolání proti rozhodnutí o vině

Ať už bude přestupkové řízení zahájeno rovnou, a nebo až po vámi podaném odporu proti příkazu, **proti rozhodnutí o přestupku je možné podat do 15 dnů odvolání** podle § 96 nového přestupkového zákona a § 81 správního řádu. Odvolání se bude podávat nadřízenému orgánu, tedy krajskému úřadu Ústeckého kraje. Za podání odvolání se žádný další poplatek neplatí. Jak takové odvolání vypadá vám rádi zodpovíme na emailu pravo@riseup.net, nyní se mu podrobně věnovat nemusíme.

2.3. Společné přestupkové řízení

Je možné, že se příslušný správní orgán rozhodne přestupkové řízení proti všem osobám spojit do jednoho řízení společného, což předvídá § 88 odst. 2 nového přestupkového zákona: *„Společné řízení se koná též proti všem pachatelům, jejichž přestupky spolu souvisejí a jsou projednávány týměž orgánem. K urychlení řízení nebo z jiného důležitého důvodu lze věc některého pachatele přestupku vyloučit ze společného řízení.“* Zatím je těžko předvídat, zda ke společnému řízení dojde, nebo nikoliv. Podle zákona by nastat mělo, nicméně v praxi se správní orgány někdy snaží vést řízení odděleně. Společné řízení je pro ně sice organizačně jednodušší, zároveň je ale jednodušší i pro obhajobu a úkony obviněných osob, neboť ji lze činit společně pro všechny obviněné najednou.

3. Závěrem

Neváhejte nás informovat o jakýchkoliv krocích, které vůči vám budou podniknuty a obracet se na nás s dotazy. Pokud by nastala nějaká situace v tomto manuálu nepředvídaná, samozřejmě nás kontaktujte také.

Přejeme vám klid a mnoho zdaru.

Váš právní tým.